

LA REORGANITZACIÓ NEUROFUNCIONAL **segons el mètode de Beatriz Padovan**

Teresa Feliu – Pedagoga i logopeda

La reorganització neuro-funcional no és un invent de fa quatre dies, la natura fa milers d'anys que ho ha posat en pràctica en l'ésser humà, gràcies a aquesta saviesa l'home ha pogut posar-se dempeus, parlar i pensar, o sigui que l'explicació que vaig a fer no és pas un invent, sinó una descoberta feta gràcies a una sèrie de persones, grans observadores i metòdiques que han sabut transmetre'ns una informació que tots duem a dins però que no ens havíem parat a analitzar.

Només quan una persona no aconsegueix el que es considera normal que hauria de fer per edat, condició, facultats, etc., ens parem a pensar què passa. Llavors, sovint ens posem a treballar sobre la dificultat, cosa que complica més les coses ja que afecta la tant anomenada autoestima, i ens bloqueja l'entrada a la rel del problema. Fa molts anys que Temple Fay (neuròleg) i el seu equip de Filadèlfia (Doman, Delacato,...), Rudolf Steiner (filòsof i pedagog), i una bona llista fins arribar a Beatriz Padovan (pedagoga i logopeda), havien estat treballant en els seus diferents camps. La seva curiositat els va dur a escriure les seves observacions que van dur a aquesta "innovació" en la forma de veure la persona com un tot on el sistema nerviós va madurant pas a pas obrint noves vies de comunicació entre neurones. El més interessant és que ho van dir i escriure en moments on scanners, PET, i d'altres avenços tecnològics no estaven desenvolupats per anar ratificant "visiblement" el que ells veien en forma d'observació.

M'entretindrè a explicar el que B. Padovan ens ha ensenyat i jo amb la meua pràctica diària he pogut constatar. La Beatriz Padovan va beure de fonts profundes i sàvies i amb gran humilitat ha transmès el que també ella ha vist i així la cadena no es trenca mai per tal que d'altres puguin aportar les seves pròpies observacions.

Anar fent pas a pas el que la natura ha construït en milers d'anys, el nostre sistema nerviós, la relació amb les diferents parts del cos, estructures interrelacionades per a cada funció, és realment molt gratificant.

Tota persona, pel simple fet de ser-ho, tenim un potencial a desenvolupar i depenem dels fets que van succeint des del projecte dels nostres pares per tenir un fill fins al moment de la nostra mort física, estem en constant evolució.

Em centraré però en el període de 0 a 3 anys, considerat per tothom el de màxim desenvolupament i on les bases futures s'estableixen de forma més ràpida i profunda per inconscients que són.

Naixem amb una total dependència de la nostra mare: ens ha d'alletar, netejar, bellugar, acariciar... Per tal que els estímuls arribin a través de tots els nostres sentits, aquests han de ser fets sobretot amb amor i sense por. Això és difícil, avui dia més, doncs estem en un entorn on es funciona amb la por a tot, per tant prevenim el màxim i això es converteix en sobreprotecció, no deixem el bebè a terra perquè està fred i s'encostiparia, si es desplaça gatejant, por a que

caigui o es doni un cop, l'hem de dur molt, massa abrigat i no es pot moure, el biberó amb un forat ben gros perquè tenim pressa, el vacunem perquè no ens agafi cap malaltia perillosa, estem convertint es nostres nens en nois de sucre i mai millor dit perquè els hi ensucrem tot perquè sinó no els agraden els altres sabors...

I doncs que hem de fer si ja hem perdut els nostres punts de referència i ja no sabem ni què és el més natural i fàcil, doncs sovint hem d'anar a aprendre-ho. Vés quina ximpleria, no?

Ximpleria o no, vaig assistir als cursos que donava la Beatriz Padovan. Veure-la, escoltar-la en directe, és tota una experiència, doncs explica el més complicat de forma molt planera, sobretot l'evolució del sistema nerviós a través del moviments naturals. No va ser un curs com tots els que havia anat fent, molt teòric, sinó eminentment pràctic.

A continuació, hi ha un petit resum del més teòric del curs, doncs la part més activa no es pot transcriure amb paraules.

Interdependència entre caminar, parlar i pensar.

Caminar és un procés motor complex que porta a la persona de la posició horitzontal a la vertical. No és només desplaçar-se. És la part més visible d'un procés bastant ampli i complex. És l'aprenentatge de la conquesta de l'equilibri en el món espacial per poder situar-hi el nostre organisme.

Abans d'arribar a la posició vertical i caminar, hi ha unes fases normals en el seu desenvolupament: rodar, rastrejar, gatejar, etc., que s'han de complir sense cap problema ja que és el que la natura ens ha proporcionat. Una agressió és posar un nen en un caminador. Davant qualsevol dificultat en el normal desenvolupament, s'han de prendre les mesures convenientes per tal de poder superar les dificultats.

Parlar és el mitjà de comunicació que sorgeix del procés d'orientació de l'ésser humà en l'espai, o sigui del desenvolupament del caminar.

Neix del desenvolupament de tot l'organisme motor del nen. Lateralitat (dretana o esquerrana) i parla s'interrelacionen: l'inici de l'establiment de la dominància cortical és una etapa de gran desenvolupament i coordinació de la musculatura. Cada moviment muscular dels òrgans fonatoris exigeix la participació de tota la musculatura voluntària igual que per a caminar. Parlar exigeix la motricitat més refinada que l'home posseeix. Igual que passa amb el caminar, el parlar també passa per diferents fases des del plor fins al balboteig i parlar.

El llenguatge del nen s'ha de desenvolupar en un ambient d'harmonia i bellesa i utilitzar el llenguatge propi de l'adult. Quan més alt sigui el nivell de llenguatge del seu entorn, més perfeccionada serà la seva personalitat.

Pensar és un procés mental que es desenvolupa a partir del llenguatge. Per un costat, parlar és el vehicle que expressa el pensament i, per altre costat, no podem pensar sense llenguatge.

Quan un nen comença a anomenar persones i coses, sorgeixen unes imatges mentals. Aquestes imatges s'encadenen i es juxtaposen facilitant l'expressió del pensament.

Pensar també té unes fases evolutives: imaginació creativa, observació, conclusió i crítica.

Per tal que el Pensar es pugui desenvolupar de manera clara i coherent, els pensaments de les persones que envolten al nen també han de ser clars i coherents.

ORGANITZACIÓ NEUROLOGICA

“És una condició fisiològicament òptima i que únicament la posseeix l’home, i això és degut a que el seu desenvolupament neural ontogenètic és ininterromput. Aquest desenvolupament recapitula, en certa manera, el desenvolupament neural filogenètic.” T. Fay

La filogènesi és l’evolució del sistema neurològic animal des del més simple fins a l’home. El lloc que cada animal ocupa en aquesta escala depèn, principalment, de la complexitat del seu sistema nerviós.

L’ontogènesi es el desenvolupament del sistema nerviós de cada individu. L’home, en el seu desenvolupament ontogenètic repeteix, en certs aspectes, el desenvolupament filogenètic.

El sistema nerviós s’estén a tots els altres sistemes i els controla, actua com un element mediador de tot l’organisme i de la seva interacció amb el medi ambient.

L’organització neurològica és un procés dinàmic i complex, però NATURAL, que condueix al SNC a la seva maduració per tal que l’individu pugui dur a terme el seu potencial genètic.

L’estructura orgànica està determinada genèticament, però el seu desenvolupament depèn de les possibilitats que li oferirà el medi ambient. El procés de maduració fa que aquestes estructures neurals es tornin operacionals. El SNC de l’home ha d’acabar la seva maduració al voltant dels 7 anys (a excepció del sistema reproductor). Individus de la mateixa espècie poden tenir diferències en la seva organització neurològica, que són determinades per ambients diferents.

E. Le Winn (deixeble de T.Fay) diu: “El potencial d’un organisme NORMAL no pot ser observat ni mesurat. El potencial RESIDUAL d’un nen amb una LESIÓ CEREBRAL tampoc es pot medir, però freqüentment és ignorat o subestimat.”

Gràcies a la Reorganització Neuro-funcional es poden recuperar, desenvolupar i perfeccionar les capacitats de l’ésser humà. L’Organització neurològica és un tot. Les divisions es fan amb finalitats didàctiques.

EXERCICIS CORPORALS

Hi ha dotze exercicis dins d’aquesta primera seqüència.

Tots aquests exercicis s’han de fer sempre en totes les sessions, respectant les limitacions físiques i l’edat del pacient, seguint sempre el mateix ordre.

Els moviments han de ser perfectes i sincronitzats al ritme establert.

Els patrons són moviments reflexes (que el bebè hauria d'haver realitzat en el seu desenvolupament normal) i s'utilitzen amb la finalitat d'enviar al SNC uns patrons correctes. Els patrons provoquen efectes positius independentment de la col·laboració del pacient.

Hi ha tota una sèrie d'exercicis complementaris: hamaca, tombarella, saltar a corda.

Exercicis pels ulls: reflexo-motor, monoculars i binoculars.

Exercicis per les mans: pronació/supinació, seqüència de l'evolució de la competència manual. Cal fer-ho a terra i en posició decúbit-ventral.

Exercicis viso-manual-motors, que es fan amb una pilota.

Exercicis per a l'audició, que es fan durant tota la sessió a través de poemes, cançons i dites.

EXERCICIS ORALS. TERÀPIA MIOFUNCIONAL OROFACIAL del MÈTODE PADOVAN.

Aquest treball en concret té com a finalitat la millora de la respiració nasal, la masticació, la capacitat de succió, la deglució, la parla i les funcions dels múscles orofacials. El més interessant és que no es necessita la col·laboració conscient del pacient.

La boca dels éssers humans és utilitzada per a diverses funcions:

Funcions de nutrició: respiració, succió, masticació i deglució. Són funcions vitals i són anomenades funcions reflexo-vegetatives.

Funcions de relació o de comunicació: mímica expressiva i la parla.

Funcions morfo-genètiques: en el cas de la forma de les arcades dentals.

La parla és una funció que té l'origen en l'adaptació de dos òrgans vitals:

El sistema respiratori i el sistema digestiu.

La veu humana es produïda pel sistema respiratori. L'aire ve del pulmó i al passar per la laringe es produeix la veu per la vibració de les cordes vocals.

En la part superior del sistema digestiu - la boca i les seves estructures - el so pot ser modificat per una obertura més o menys gran de la boca, formant les vocals o bé interrompre's en diferents punts formant les consonants. Són els punts d'articulació de fonemes - que són els mateixos punts utilitzats en el procés d'alimentació -, les bilabials en el punt d'aprehensió de l'aliment i els altres fonemes en els punts que toca la llengua durant la deglució. Els mecanismes utilitzats per a menjar i per parlar són els mateixos, les funcions reflexo-vegetatives es consideren com pre-lingüístiques perquè preparen els òrgans fono-articulatoris, adaptant-los per l'emissió de la paraula.

Si tot es desenvolupa adequadament i funcionant segons un model correcte, la forma de l'arcada dental estarà ben harmonitzada.

Les dents es mantenen en equilibri gràcies a dues forces musculars antagonistes: una de contenció interna, que es la llengua, i una de contenció externa, que és el mecanisme del buccinador, el múscle que voreja els llavis.

Aquestes dues forces han d'estar en equilibri per tal de mantenir un correcte desenvolupament de totes les funcions.

Els exercicis específics es basen en utilitzar material molt senzill i anar a buscar el reflex natural a l'inici del treball.

Es treballa la respiració com un apartat .

Per descriure els exercicis es fa molt difícil transcriure-ho sense caure en la simplicitat, que no és així, i donar una falsa imatge, per tant, ens limitarem al que ja està dit.

Quan la Beatriz Padovan acaba els cursos sempre ens recorda que hem de considerar l'ésser humà com un tot. La musculatura està tota unida en el cos. Sabem que el respirador bucal presenta alteracions posturals. Per tant, els pacients tractats no fan només els exercicis per la boca i les seves funcions, sinó que sempre els fan per a tot el cos per mitjà de la reorganització neurofuncional.

El mètode està en línia amb la naturalesa, doncs els exercicis corporals són moviments que respecten la seqüència genètica programada pel desenvolupament normal humà.

Els exercicis orals es fan seguint la mateixa filosofia, treballant les funcions a partir d'elles mateixes, ja que els seus moviments també formen part del programa genètic humà.

“AQUELL QUE SEGUEIX EL QUE LA SAVIA NATURALES A ENS MOSTRA I ENS ENSENYA, TÉ MENYS PROBABILITATS D'EQUIVOCAR-SE”
(B. Padovan)